

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer dr. A. Klink
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Onderwerp : berichtgeving advisering Vaccinatie tegen baarmoederhalskanker
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : U 5769/JAK/ns
Bijlagen : -
Datum : 21 oktober 2008

Geachte minister,

Recent zijn in dagbladen en op de televisie twijfels geuit over de onafhankelijkheid van de commissie van de Gezondheidsraad die u heeft geadviseerd over vaccinatie tegen baarmoederhalskanker. Graag licht ik in deze brief toe wat de standaardprocedure is die de Gezondheidsraad hanteert om de onafhankelijkheid te garanderen en hoe deze in dit geval is toegepast. Daarbij vraag ik speciale aandacht voor de rol van contractresearch.

De leden van een commissie moeten deskundig en onafhankelijk zijn. Om in aanmerking te komen voor een commissielidmaatschap van de Gezondheidsraad moet men daarom voldoen aan de volgende drie criteria:

- men beschikt over de voor de adviesvraag essentiële expertise;
- men heeft geen dienstverband bij, en staat niet op de pay-roll van, belanghebbende bedrijven en organisaties. In dit geval zijn dat bedrijven die zich richten op het aanbieden of promoten van preventieve HPV-vaccins;
- men heeft ook geen ander persoonlijk belang bij een bepaalde uitkomst van het advies, zoals in dit geval aandelen bij de industrie die preventieve HPV-vaccins aanbiedt.

Contractonderzoek door universitaire groepen dat nauw gerelateerd is aan de te beantwoorden adviesvraag is hierbij een punt van aandacht: dat wordt immers vaak door niet onafhankelijke partijen gefinancierd. Als het gaat om zeldzame deskundigen wier deskundigheid essentieel is voor de commissie, kan gekozen worden voor een niet-stemhebbend commissie-adviseurschap in plaats van een commissielidmaatschap. Dat is in de commissie Vaccinatie tegen baarmoederhalskanker in vier gevallen gebeurd. Er waren in totaal twintig personen betrokken bij de commissie.

Voorts geldt de eis: volstreekte transparantie naar de voorzitter van de raad en naar de commissieleden onderling, en boven alle twijfel verheven integriteit. De voorzitter van de Gezondheidsraad, die alle belangenverklaringen beoordeelt, ziet hierop toe en kan hiertoe aanvullende informatie inwinnen. De belangenverklaringen van de commissieleden zijn opvraagbaar door derden.

Onderwerp : berichtgeving advisering Vaccinatie tegen baarmoederhalskanker
Ons kenmerk : U 5769/JAK/ns
Pagina : 2
Datum : 21 oktober 2008

De kwaliteit en onafhankelijkheid worden ook bewerkstelligd door commissies evenwichtig multidisciplinair samen te stellen. In dit geval bestond de commissie bijvoorbeeld uit deskundigen op het gebied van vaccinologie, immunologie, epidemiologie, klinische geneeskunde, huisartsgeneeskunde, public health en gezondheidsethiek, met adviseurs/waarnemers vanuit de beroepsgroep huisartsen, het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG), de Commissie Wet Bevolkingsonderzoek van de Gezondheidsraad en het Ministerie van VWS.

Belanghebbende partijen, zoals de industrie, patiëntenverenigingen en public interest-groups, kunnen gehoord worden en dat is in dit geval ook gebeurd zoals in het advies is aangegeven. Via hoorzittingen kan de commissie ook actief nadere informatie inwinnen. Alle verkregen nadere informatie die van belang is voor het advies wordt in de eindrapportage opgenomen.

Uiteraard geldt dat de adviezen altijd gebaseerd zijn op de openbaar verantwoorde en controleerbare stand van wetenschap en dat aanvullende argumentatie en expert judgement expliciet verwoord en verantwoord zijn in de adviestekst.

Belangrijk is nog te vermelden dat conceptadviezen altijd vóór finalisering getoetst worden in één of meer van de acht vaste beraadsgroepen van de Gezondheidsraad. In dit geval is dat gebeurd in de drie beraadsgroepen Infectie & Immunitet, Geneeskunde en Ethiek & Recht.

Zoals in het Gezondheidsraadadvies van het afgelopen voorjaar is aangegeven, blijft screening op baarmoederhalskanker naast HPV-vaccinatie belangrijk, en voortgaande verbetering van screeningsmethoden is noodzakelijk. Over deze thematiek zal de Gezondheidsraad volgend jaar adviseren.

Ik merk ten slotte het volgende op. Er zijn terreinen waarop publieke onderzoeksfinanciering niet of nauwelijks aan de orde is maar waar topresearch beslissend dient te zijn. Het is dan van groot belang dat onafhankelijke – veelal universitaire – toponderzoekers het onderzoek uitvoeren en niet de industrie zelf. Het zou voor de kwaliteit van de advisering ten behoeve van de publieke zaak onverstandig zijn de desbetreffende topwetenschappers dan buiten het domein van wetenschappelijke advisering te plaatsen.

De zorgvuldige procedures die de Gezondheidsraad hanteert zijn in dit verband essentieel. De internationale reviewcommissie die de Gezondheidsraad het afgelopen voorjaar beoordeelde, heeft laten weten dat de kwaliteit en onafhankelijkheid van de advisering door de Gezondheidsraad van het hoogste niveau zijn.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. J.A. Knottnerus